

УДК 582.288 + 581.527(477.7)

**ПЕРШІ ВІДОМОСТІ ПРО ГРИБИ
НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ «МЕОТИДА»
(ДОНЕЦЬКА ОБЛ., УКРАЇНА)**

Гарбуз Д.І., Акулов О.Ю.

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
garbuz.dmitriy99@gmail.com

Harbuz D.I., Akulov O.Yu. First data about fungi of the National Park «Meotyda» (Donetsk region, Ukraine). Information about 20 species of fungi collected during the expedition to protected areas of the south of Ukraine in May 2013 is presented. New and interesting finds of fungi are discussed.

Національний природний парк «Меотида» був створений у південно-східній частині Донецької області на узбережжі Азовського моря у 2009 р. для охорони місць гніздування рідкісних птахів. На території парку, у зв'язку з аридними умовами середовища, бідністю та засоленістю ґрунтів, сформувалися угруповання, що містять рідкісні види рослин, які можуть слугувати субстратом для грибів. Проте не існує жодних відомостей щодо мікобіоти нацпарку. Із 2014 р. ця територія є окупованою Росією, що унеможлиблює подальші дослідження.

Матеріалами нашої роботи слугувала колекція зразків, зібраних під час міжуніверситетської експедиції природоохоронними територіями Приазов'я та Причонормор'я, що була організована співробітниками Херсонського державного університету. Збори грибів у НПП «Меотида» проводилися 27-30 квітня 2013 р. одним з авторів публікації. Були досліджені два локалітети – «Крива коса» (виступаюча ділянка суходолу, оточена морем) та «Половецький степ» (степова ділянка, що розташована неподалік від узбережжя). У зборах домінували ранні спороношення фітопатогенних грибів та плодові тіла сумчастих грибів на відмерлих перезимувалих рештках трав'янистих рослин. Визначення видової приналежності рослин здійснював один з учасників експедиції, зав. кафедри ботаніки Херсонського університету, проф. І. І. Мойсієнко.

Нами були виявлені 12 представників сумчастих грибів: *Voeremia exigua* (Desm.) Aveskamp, Gruyter & Verkley (на перезимувалих стеблах мітельника сланкого *Bassia prostrata* (L.) A. J. Scott); *Camarosporium caraganae* P. Karst. (на гілках карагани кущової *Caragana frutex* L.); *Colletotrichum eryngiicola* Jayawardena, Bulgakov et K. D. Hyde (на перезимувалих стеблах миколайчиків приморських *Eryngium maritimum*

L.); *Neocucurbitaria ribicola* Jaklitsch & Voglmayr (на грибі *Peyronellaea obtusa* (Fuckel) Aveskamp, Gruyter et Verkley у стадії анаморфи *Diplodia seriata* De Not.); *Peyronellaea obtusa* (Fuckel) Aveskamp, Gruyter et Verkley у стадії анаморфи *Diplodia seriata* De Not. (на гілках порічок червоних *Ribes rubrum* L.); *Ophiobolus acuminatus* (Sowerby) Duby (на перезимувалих стеблах полину *Artemisia* sp.); *Pleospora comata* Niessl (на перезимувалих стеблах льонку *Linaria* sp. та соню лучного *Pulsatilla nigricans* Störcke); *Pleospora herbarum* (Pers.) Rabenh. у стадії анаморфи *Stemphylium vesicarium* (Wallr.) E. G. Simmons (на перезимувалих стеблах цикорію дикого *Cicorium intybus* L., кермеку *Limonium* sp. та щавелю курчавого *Rumex crispus* L.); *Pseudoophiobolus erythrosporus* (Riess) Phookamsak, Wanas. & K. D. Hyde (на перезимувалих стеблах деревію благородного *Achillea nobilis* L.); *Septoria vassiljevskii* Melnik (на перезимувалих стеблах зопника колючого *Phlomis pungens* Willd.); *Stagonosporopsis astragali* (Cooke & Harkn.) Aveskamp, Gruyter & Verkley (на перезимувалих стеблах астрагалу еспарцетного *Astragalus onobrychis* L.); *Trimmatostroma salicis* Corda (на гілках верби *Salix* sp.). Більшість видів, окрім представників роду *Pleospora*, були виявлені на ділянці «Половецький степ».

Також було виявлено 8 видів базидієвих грибів: *Dichomitus squalens* (P. Karst.) D. A. Reid (на гілках сосни звичайної *Pinus sylvestris* L.); *Gloeoporus taxicola* (Pers.) Gilb. & Ryvarden (на гілках сосни кримської *Pinus palassiana* (Lamb.) Holmboe); *Peniophora nuda* (Fr.) Bres (на гілках порічок червоних *Ribes rubrum* L.); *Peniophorella pubera* (Fr.) P. Karst. (на гілках сосни кримської); *Puccinia falcariae* Fuckel (на листках різаку звичайного *Falcaria vulgaris* Bernh.); *Schizophyllum commune* Fr. (на гілках робінії *Robinia pseudoacacia* L.); *Stereum hirsutum* (Willd.) Pers. (на гілках шипшини звичайної *Rosa canina* L.); *Stereum sanguinolentum* (Alb. & Schwein.) Fr. (на гілках сосни звичайної). Практично всі види, окрім *S. hirsutum*, були знайдені на ділянці «Крива коса». Більша частина визначених нами видів є доволі поширеними в Україні, але до цього часу невідомі з території НПП «Меотида». Окремі знахідки виявилися новими для території нашої держави: знайдений нами *Stagonosporopsis astragali* був нещодавно виокремлений із роду *Phoma* [1], а *Colletotrichum eryngiicola* був описаний на основі молекулярно-генетичних досліджень із Ростовської області Росії [2].

Neocucurbitaria ribicola Jaklitsch & Voglmayr є новим для території України видом мікофільних грибів. Це нещодавно описаний вид, що паразитує струмах *Diplodia* spp. (у нашому випадку – *Peyronellaea obtusa* (Fuckel) Aveskamp, Gruyter et Verkley у стадії анаморфи *Diplodia seriata* De Not.) [3].

Степова зона України досі залишається менш дослідженою мікологами в порівнянні регіонів із домінуванням лісової рослинності. На нашу думку, знахідки грибів зі степу можуть значно доповнити відомості про різноманіття грибів країни. На жаль, зараз деякі території, такі як НПП «Меотида», залишаються недоступними для роботи вчених.

ЛІТЕРАТУРА

1. **Aveskamp M. M., de Gruyter J., Woudenberg J. H. C., Verkley G. J. M., Crous P. W.** Highlights of the Didymellaceae: A polyphasic approach to characterise *Phoma* and related pleosporalean genera // *Studies in Mycology*. – 2010. – Vol. 65. – P. 1-60.
 2. **Buyck B., Duhem B., Das K., Jayawardena R. S., Niverio N., Pereira O., Prasher I., Adhikari S., Alberto E., Bulgacov T. S., Castaneda-Ruiz R. F., Hembrom M. E., Hyde K. D., Lewis D. P., Michlig A., Nuytinck J., Parihar A., Popoff O. F., Ramirez N. A., Da Silva M., Verma R. K., Hofstetter V.** Fungal biodiversity profiles 21-30 // *Cryptogamie, Mycologie*. – 2017. – Vol. 38, N 1. – P. 141-144.
 3. **Jaklitsch W. M., Checa J., Blanco M. N., Olariaga I., Tello S., Voglmayr H.** A preliminary account of the Cucurbitariaceae // *Studies in Mycology*. – 2018. – Vol. 90. – P. 71-118.
-